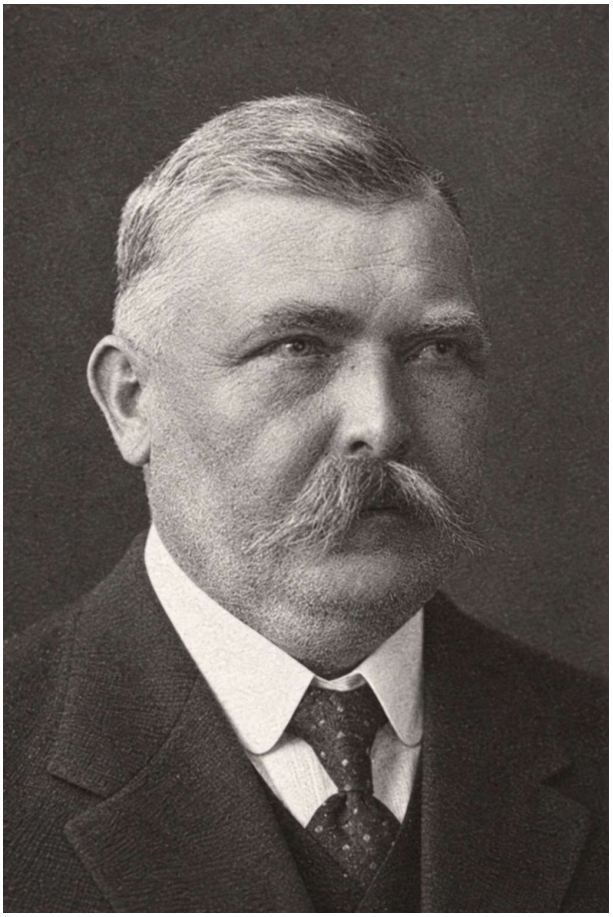
Štěpán Neumann

2. října 1869 Dalovice – 30. dubna 1948 Havlíčkův Brod

Veterinární lékař, šlechtitel koní a organizátor zemědělského družstevnictví

Od Dalovic k veterinární medicíně

Štěpán Neumann se narodil 2. října 1869 v Dalovicích u Mladé Boleslavi. Dětství však prožil s rodiči v nedalekých Řehnicích. Po absolvování mladoboleslavského gymnázia si zvolil obor, který měl na konci 19. století mimořádný význam pro zemědělství, dopravu i armádu: veterinární lékařství. Studoval ve Vídni, Drážďanech a ve Lvově. Už samotná šíře jeho studií ukazuje, že získával zkušenosti na několika významných evropských pracovištích a spojoval domácí znalost venkova s moderní odbornou přípravou.

Po studiích pracoval nejprve v Mladé Boleslavi a v Mnichově Hradišti. Roku 1897 se stal okresním veterinářem v tehdejším Německém Brodě, pozdějším Havlíčkově Brodě.

Okresní zvěrolékař tehdy nepečoval pouze o jednotlivá nemocná zvířata. Podílel se také na ochraně chovů před nákazami, dohlížel na zdravotní stav hospodářských zvířat a svou prací ovlivňoval hospodářskou situaci celého venkovského regionu. Neumann tak působil v oboru, v němž se odborná znalost přímo promítala do každodenního života zemědělců.

Odborník na chov a zdraví zvířat

Neumann se výrazně věnoval chovu a šlechtění koní. Patřil k odborníkům, kteří rozlišovali chované koně podle jejich užitkových vlastností na teplokrevníky a chladnokrevníky. Toto členění nebylo pouhou teorií: pomáhalo volit vhodné koně pro rozdílné pracovní úkoly a směřovat chov k požadovaným vlastnostem. Zabýval se rovněž chovem skotu a prasat. V několika městech prosazoval očkování prasat proti července, závažné bakteriální nákaze, která dokázala chovatelům způsobit značné ztráty.

Praktický rozměr měla i jeho práce zaměřená na parazitární onemocnění koní. Podle dochovaných regionálních pramenů vytvořil zvláštní prostředek proti koňským škrkavkám. Za první světové války byl roku 1917 jmenován domobraneckým lékařem při klasifikaci koní v Pardubicích. Posuzování koní bylo pro armádu důležité, protože kůň zůstával zásadním prostředkem pro dopravu, zásobování i pohyb dělostřelectva. Ještě v roce 1938 Neumann vypomáhal jako městský zvěrolékař na veřejných jatkách.

Práce pro venkov a veřejný život

Jeho působení přesahovalo samotnou léčbu zvířat. Založil Družstvo pro zvelebení skotu a bravu, pracoval v dozorčí radě Družstva rolnického skladiště a patřil k zakladatelům Rolnického nákupního družstva. Podporoval tak spolupráci zemědělců, společné pořizování potřeb a cílené zlepšování chovů. Zapojoval se také do Sokola a Národní jednoty pošumavské. Zemřel 30. dubna 1948 v Havlíčkově Brodě. Pro Dalovice zůstává příkladem rodáka, jehož profesní dráha spojila vědu, praktickou pomoc zemědělcům a službu veřejnosti.

Prameny: Obec Krnsko, Neumann Štěpán; Luděk Beneš, Osobnosti Mladoboleslavska.